

Şygryýet melekleri / makalajyklar toplумы – Sennur Sezer

Category: Edebiýaty öwreniş, Goşgular, Kitapcy, Şygryýet melekleri

написано kitapcy | 24 январа, 2025

Şygryýet melekleri / makalajyklar toplумы – Sennur Sezer
SENNUR SEZER

Türk şahyry, ýazyjy Sennur Sezer (Sennur Fatma Çelik), ýazyjy Adnan Özyalçyneriň aýaly.

1943-nji ýylyň 12-nji iýunynda Türkiýäniň Eskişehir şäherinde dünýä indi. Döwlet demir ýollarynyň ýöriteleşdirilen başlangyç mekdebinde ikinji synpdan başlan okuwyny Kadyahmet başlangyç mekdebinde tamamlady (1953). Kasympaşa orta mekdebini (1956) tamamlandan soň Eýýup liseýinde okady we okuwyny Stambulyň gyzlar gimnaziýazynda dowam etdirdi. Durmuşa çykýança (1967) belli bir wagta çenli Taşkyzak werfinde (tersane) (1976-1977) buhgalterlik etdi. «Varlık» (1964-69) «Arkım» (1976-77) neşirýatlarynda korrektor, ASA Ajans habarlar gullugynda,

«Cumhuriyet» gazetine (1972-74) žurnalist bolup işledi. «Görsel Yayınları» neşirýatynda işläp ýörkä nepaga çykdy. Döredijilik ýoluny garaşsyz ýazyjy hökmünde «Elele», «Hürriyet» gazetleriniň Ýewropa neşirlerine ýazgylar ýazyp dowam etdirdi. Şol bir wagtyň özünde «Evrensel» gazetine-de yzygiderli çykyş etdi.

Şahyra zenan 2015-nji ýylyň 7-nji oktyabrynda Stambulda aradan çykdy.

Şahyryň ilkinji «Gije we...» (“Gece ve...”) atly goşgusy «Sanat Dünyası» žurnalynda (iýul, 1958) çykdy. Beýleki goşgulary «Yeni Ufuklar», «Yeditepe», «Türk Dili», «Varlık», «Türkiye Yazıları», «Sanat Emeği», «Cumhuriyet Kitap», «Evrensel Kültür» ýaly birnäçe žurnallarda çap edildi.

1972-1974-nji ýylda makalalary «Cumhuriyet» gazetine çykdy. Goşgularynda we ýazgylarynda jemgyýetçilik-realistik dünýägaraýşynyň çäklerinde ýurt hem-dw dünýä möçberli problemalary, şahsyň çykgynsyzlyklaryny beýan etdi.

Sennur Sezer türk şygryýetiniň görnükli zenan wekillerinden biri hasaplanýar. Birnäçe edebi duşuşyklarda edebiýatyň we jemgyýetiň meselerini orta atýan şahyryň «Bu suratda kimler bar?» («Bu Resimde Kimler Var») kitaby 1987-nji ýylda Halyl Kojagöz adyndaky şygyr baýragyna, «Keloglan we Köse» kitaby 1990-njy ýylda Sytky Dost adyndaky çagalar edebiýaty baýragynyň birinji baýrakly ornuna (adamsy Adnan Özyalçyner bilen birlikde), 1998-nji ýylda Pir Soltan Abdal kružoklarynyň edebiýat baýragyna, «Hapalanan kagyzlar» («Kirlenmiş Kağıtlar» kitaby 2000-nji ýylda Yunus Nadi şygyr baýragyna mynasyp boldy.

Ol Türkiýäniň Ýazyjylar sindikatynyň, PEN ýazyjylar toparynyň, Edebiýatçylar toparynyň hem agzasydyr.

Kitaplary: «Gecekondur» (1964), «Yasak» (1966), «Direnc» (1977), «Gerçeğin Masalı» (çocuk şiirleri, 1979), «Sesimi Arıyorum» (1982), «Kimlik Kartı» (ilk üç kitabı, 1983), «Bu Resimde Kimler Var» (1986), «Afiş» (1991), «Direnc Şiirleri» (toplu şiirleri, 1995), «Kirlenmiş Kağıtlar» (2000), «Dilsiz Dengbêj» (2001).

Antologiya: «Uçuk Seçik Şiirler» (1991), «Motorize Köleler – Emek Öyküleri 3» (Adnan Özyalçyner ile, 2001), «Dokumacının Ölümü – Emek Öyküleri 4» (Adnan Özyalçyner ile, 2001).

Edebiýaty öwreniş boýunça kitaplary: «Şiir Gündemi» (1994), «İstanbul’un Taşı Toprağı Altın» (A.Özyalçyner ile,

1995), «Türk Safosu Mihri Hatun» (1996), «Üç Dinin Başkenti İstanbul» (A. Özyalçın ile, 2002).
Çağalar kitabı: «Sümüklü Böceğin Masalı» (1989), «Keloğlan ile Köse» (A. Özyalçın ile, 1989), «Hasır Ören Padişah» (1991), «Pencereden Bakan Çocuk» (1995).

• DİRENÇ DOĞURAN KADINA

Tırnaklarını etine geçir bağırma
Isır kanat dudaklarını parçala
Bırakma yaşamayı bırakma umudu
Daha çok yok sabaha
Yorulur gövdene inen sancılar
Acılar bakır
Beklemeyi bil
Başkaldırır gövden başkaldırır
Susar
Önce öleceğim sanacaksın
Direnmen bitsin diye uğraşacak sancın
Gitgide sıklaşacak kamçılar
Sessiz ağlayacaksın
Unutacaksın başın nerde nerde ayakların
Bin kollu bir boşluk beyninde
Dünyadan uzaksın
Kim duyar sesini haykırsan
Gücünü tüketme
Dayan bir sınav bu
G ü l ü m s e.

• HERGELE ŞİİRLER

Sen ki övünürsün kadınlara egemenlikle
Söyle
Nedir eldeğmemişlik ve ne zaman biter
Ve neden daha kolay bir fahişeyi şaşırtmak
Yaşlı bir bakireyi hoşnut etmekten
Söyle
Nasıl altedilir eldeğmemişlik
0 ulaşılmaz noktada

Yeniden yeniden ürerken
Sen ki övünürsün
Gövden ve sertliğinle
Bir bulutu elegeçirdin mi
Ve gökkuşağını doladın mı beline...
Söyle
Bir kızı nasıl ayırırsın bir anadan
Göğüslerine dokunmadan
Gövdenden kurtulmaktır sevişmek
Düşlerinden sıyrılmak
Yeni bir etle kuşanmak yaşamayı
Ellerini kamaştırır etin
Eğilirsin
Ve bezgin boşalırsın yatağına
Kendine kapalı ırmak
Sen ki övünürsün kadınlara egemenliğinle
Usanmadın mı sarılmaktan gölgene
Söyle.

II

Yanılıyorsunuz sayın şair yanılıyorsunuz
Söz konusu kadınlar olduğunda
Diyelim çok seviyorsunuz, sevilyorsunuz
Sevdalısınız hatta
Yine de tanıımıyorsunuz sevdalınızı
– Sizin bildiğiniz bir içbaygınlığı
Sevda değil diyebilirim de
Neyse... –
Bilmiyorsunuz çünkü
Nedir ormanla benzeştiren
Ve ayıran bir kadını
Haklısınız
Adımlayıp yıllar yılı bir sokağı
Taşlarını bilmemek olası
Ama bir kadın
Nasıl çağrıştırır sokakları

Yaklaştıkça uzaklaşan
0 koku, renk
Ve gökyüzünü yitirmiş gibi
Başdönmesi
Girdikçe içine, daldıkça, derinleştikçe
Ya da kendine çektikçe
Aldığını kendi kılan
Orman nasıl ayrılır bir kadından
Severken öldürmek kuşkusu
Ve anasını kıskanmak tüm dünyadan
Yüreğinize çarpan
Ah bir kadından doğmasaydınız keşke...
Söyleyin nasıl ayırırsınız bir taşı öteki çakıldan.

• KİRLENMİŞ KAĞITLAR

Bilir misin bekleme salonlarını küçük istasyonların?
Akşam saatleri, uzak İstanbul'a, Ankara'ya,
Dünya'ya birden iner karanlık. Ve üstüne sinmiş is
kokusuyla, hep geç kalırsın artık.
Uykusunu alamamış beden, acımış yağ ve
tanımadığın bir koku ortalıkta. Belli ki çoktan gelip
gitmiş posta. Ve ı ışık ı ışık geçen hızlı tren durmaz
bu aralıkta. Geç geldin.
Bir söylentiyle büyütölür herkes: 'Gündönümü
şenliklerin ateşleri sönmeden geri döner
zemheri. Tipiye karışır erkenci çağla, çiğdem...
Savrulur erik çiçekleri. 'Boy atamayan ahlat
yineler: 'Geri döner zemheri...'
Ve tadını kalın kabuklar ardına saklar...
Kadınlar, ki yoklukları farkedilir olsa olsa. Kadınlar,
bir yazma, bir renk, bir devinim... Karıncalar kadar
olağan... Payları karıncalar kadar hayatta.
Göçerler, trenleri tanımadan. Selvisiz ve söğütsüz
bir ıssızda, katar katar gece taşları.
Bekleme salonları. Ucuz tütün, mektup torbası ve
bir öykü: cılız ışıyla. Susuz ve ışıksız köylerin

kapısı. Dünyayı bir durak sayanlara, örnek:
'Budur payına düşen. Bekle...'
Ve gökte gecikmiş bir turna katarı.
Bilir misin bekleme salonlarını?

II.

Gül desem gocunur musun, her gördüğüm çiçeğe.
Her dikenini gül saysam... Böyle kıraçlar varmış,
dinledim: Gül diye adlandırırmış her rengi,
Ve gül kokarmış ortalık. Sonra sevdanın
ulaşmadığı kuytularda, karasevda olmuş her
tanışıklık.

Ah, dilini anlamadığım kalabalık...
Suçludur erken açan ve erken geçen çiçek
Rüzgâra sinen koku. Yaban diye adlanır
utangaçlık. Hırsızlık yasak ama yağma helâl.
Kirlenilmiş düşler, parçalanmış yürek...
Gülün morardığında menekşe sayıldığı...
Gülün tanınmadığı gerçek...
Ah, sesime sağır yalnızlık...
Güzle ballanacak dikenleri tanı. Dil buran
meyvelerden sakın... Ağuludur terle, kanla
sulanmayan ürün. El değmemiş bahçe,
görülmemiş düş hayretmez.
Ey adım uydurduğum koşu... Yorulmaz aşk...
Yetinmez aşkınlık.

Çeşme: onedio.com Şygryýet melekleri